

11. 3. 2020

Veźměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Vztahuje se zákaz smluvní pokuty při předčasném ukončení mobilního tarifu i na staré smlouvy?

Zákon č. [127/2005](#) Sb., o elektronických komunikacích byl s účinností od 1. 4. 2020 novelizován zákonem č. [311/2019](#) Sb. Tato vládní novela přinesla řadu novinek, a to snížení administrativní náročnosti přechodu mezi jednotlivými operátory a zejména zjednodušeně řečeno také zákaz smluvní pokuty při předčasném ukončení mobilního tarifu, přičemž se tento benefit netýká jen spotřebitelů, ale také podnikajících fyzických osob. Je nepochybné, že se tato nová právní úprava použije na smlouvy uzavřené od 1. 4. 2020. Otázkou však je, zda se aplikuje také na právní vztahy založené před účinností této novely, když se někteří operátoři snaží svoje zákazníky přesvědčovat o tvrzení, že nikoliv.

Nejprve je třeba vysvětlit onen zákaz smluvní pokuty při předčasném ukončení mobilního tarifu. Podle dosavadní právní úpravy platí, že jestliže spotřebitel ukončuje smlouvu s operátorem uzavřenou na dobu určitou předčasně, potom operátor může spotřebiteli účtovat smluvní pokutu maximálně ve výši 20 % součtu měsíčních paušálů zbývajících do konce sjednané doby trvání smlouvy. Jak již bylo napsáno výše, nová právní úprava ohledně tohoto obsahu smlouvy rozšiřuje okruh adresátů i o podnikající fyzické osoby. Ti tak společně se spotřebiteli v případě předčasného ukončení smlouvy s operátorem na dobu určitou, nově zaplatí pouze 5 % z měsíčních paušálů zbývajících do konce sjednané doby trvání smlouvy v případě, je-li smlouva ukončována v průběhu prvních třech měsíců jejího trvání. Po uplynutí této doby pak operátor za předčasné ukončení smlouvy nemůže již účtovat žádnou smluvní pokutu.

Uvedená právní norma je obsažena v § 63 odst. 1 písm. q) zákona o elektronických komunikacích. Při prvním seznámením se s jejím obsahem se zdá, že se týká toliko informací, které mají být uvedeny ve smlouvě mezi operátorem a zákazníkem. Kdyby tomu tak bylo, neznamenal by nová právní úprava zásah do obsahu smluv uzavřených před 1. 4. 2020. A přesně v tomto smyslu se, podle osobních zjištění autora tohoto textu, snaží někteří operátoři přesvědčovat svoje zákazníky. S takovým výkladem objektivního práva se však autor neztotožňuje a předkládá následující argumenty.

Podle původního vládního návrhu novely bylo v čl. II. přechodné ustanovení, které upravovalo povinnost operátora uvést veškeré "tarifní" smlouvy do 6 měsíců ode dne účinnosti novely do souladu s touto novelou^[1]. Takto koncipované přechodné ustanovení bylo na návrh poslance Ing. Patrika Nachera bez náhrady odstraněno, přičemž tento poslanec k projednávané novele na půdě Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR pronesl tato slova: "*Takže já bych chtěl poděkovat všem za práci nad tímto zákonem a těším se, až bude schválen, a doufám, že ke změně cen a různých tarifů a dat, já jsem se zrovna včera rozčiloval, tak dojde co nejdříve a nebudou muset klienti čekat až do 1. dubna.*"^[2] Za použití "nepravého" autentického výkladu^[3] lze z uvedeného usuzovat, že zákonodárce očekává nejpозději od 1. 4. 2020 zásadní cenovou revoluci ohledně mobilních tarifů, přičemž takové dramatické změny by bylo možné dosáhnout pouze tehdy, pokud by se nová právní úprava vedle nově uzavíraných smluv již od počátku účinnosti novely týkala také starších smluv uzavřených na dobu určitou.

Dále lze poukázat na argument, že norma obsažená v ustanovení § 63 odst. 1 písm. q) zákona o elektronických komunikacích je typickým příkladem tzv. nepravé retroaktivity, kdy se platnost právních skutečností, vznik právních vztahů a jejich následky, k nimž došlo před účinností nového zákona, posoudí podle práva dřívějšího, ale trvá-li dříve vzniklý právní vztah i nadále, pak se posoudí ode dne účinnosti nového zákona podle tohoto zákona nového a podle něho se posoudí i právní následky dotyčného právního vztahu, vzniklé po účinnosti nového zákona[4]. Tato povolená a běžná legislativní technika má za cíl sjednocení práv a povinností pro všechny adresáty konkrétní právní normy. Ačkoliv tedy ustanovení § 63 odst. 1 zákona o elektronických komunikacích stanovuje operátorovi povinnost uvést některé informace ve smlouvě se zákazníkem, současně jsou v tomto ustanovení uvedené kogentní normy, které upravují samotný obsah smlouvy. Tak například pod písmenem g.) je upravena maximální výpovědní doba v trvání 30 dnů a právě pod písmen q.) je upravena limitace, resp. zrušení smluvní pokuty při předčasném ukončení smlouvy. Po nabytí účinnosti novely bude tato právní úprava přímo upravovat práva a povinnosti stran i v právních vztazích vzniklých před účinností novely. Uvedenou úvahu už lze konečně potvrdit obsahem ustanovení § 63 odst. 11 zákona o elektronických komunikacích, kde se mimo jiné výslovně uvádí, že smlouvu s operátorem na dobu určitou lze vypovědět v souladu s ustanovením § 63 odst. 1 písm. q) zákona. Za předpokladu racionálního zákonodárce je tímto nepochybně odkazováno na účinné znění dotčeného ustanovení v době ukončování předmětného právního vztahu. To znamená po účinnosti novely ve znění této novely. Pro jinou interpretaci nesvědčí textace ustanovení § 63 odst. 11 zákona a dovoluji si tvrdit, že taková interpretaci by také postrádala smyslu.

Shrnutí

Limitace smluvní pokuty za předčasné ukončení smlouvy na dobu určitou s operátorem ve výši 5 % u smluv mladších jak tři měsíce a zákaz těchto smluvních pokut u smluv starších jak tři měsíce ode dne uzavření smlouvy se vztahuje nejen na nově uzavřené smlouvy ode dne 1.4.2020, ale také na smlouvy uzavřené dříve. Tato právní úprava se vztahuje na spotřebitele i podnikající fyzické osoby.

Mgr. Michal Kincl,
právník

e-mail: michalkincl.brno@gmail.com

[1] Sněmovní tisk 420/0, část č. 1/4. *Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky* [online]. [cit. 2020-02-05]. K dispozici >>> [zde](#).

[2] Stenografický zápis 34. schůze, 13. září 2019. *Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky* [online]. [cit. 2020-02-05]. K dispozici >>> [zde](#).

[3] HARVÁNEK, Jaromír. *Teorie práva*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 1998. 341 s. Edice učebnic PrF MU v Brně, č. 270. str. 178 ISBN 8021017910.

Další články:

- [Prekluze důvodu neplatnosti VH](#)
- [Jak zahájit provoz mezinárodní letecké linky do České republiky \(EU\): právní požadavky pro aerolinky ze třetích zemí](#)
- [TOP 5 judikátů z korporátního práva za rok 2025](#)
- [Odštěpný závod zahraniční společnosti optikou NIS2: Jak správně určit velikost podniku?](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 31. - létající pořizovatel ve světle nového stavebního zákona](#)
- [SCHEJBAL& PARTNERS stáli u získání jedné z prvních licencí dle MiCA v ČR](#)
- [Proč dnes více než polovina M&A transakcí ve střední Evropě nekončí podpisem](#)
- [Přehnaná, nebo důvodná prevence? Zajištění a utvrzení závazků v praxi](#)
- [Návrh nového zákona o digitální ekonomice](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 30.: Jednání za s.r.o. – zápis jednatelského oprávnění do obchodního rejstříku](#)
- [Prověřování zahraničních investic a kybernetická regulace: řízená služba jako nová transakční proměnná](#)